

**De jecinoris inflammatione : tentamen inaugurale ... / eruditorum examini
subjicit Robertus Willan.**

Contributors

Willan, Robert, 1757-1812.
Lister, Dr
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Edinburgi : Apud Balfour et Smellie, 1780.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/rfbwrv66>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

De Jecinoris Inflammatione,
2.

TENTAMEN INAUGURALE,

QUOD,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

ROBERTUS WILLAN,

Societ. Phys. Praefes Annus, et S. H.

Soc. Reg. Med. Edin. Sod.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXX.

W. Lister
from his friend
R. Willan

DE

JECINORIS INFLAMMATIONE, TENTAMEN INAUGURALE.

C A P. I.

IN omni quidem interna communiter inflammatione, dolor vehemens est, cum arteriarum pulsu concitato, duro, et plerumque valido: Sanguis e vena exceptus crusta alba obducitur, urina exit ruberrima. Ubi autem jecur laborat, quaedam praeterea sibi propria habet. Dolet hypochondrium dextrum, tactus saepe levissimi impatiens. Dolor alias pleuriticum mentitur, ut peritissimos quoque fallat, siquando ad latus dextrum vel ad jugulum partis ejusdem

dem pervenerit, inter spirandum acerbior factus, quod jecur a transverso septo prematur. Facilius tunc in latus affectum decumbitur.

Variae dein partes variis afficiuntur incommodis, prout hepati viciniore, vel in consensum a nervis adductae. Claviculam et summum humerum lateris ejusdem dolor perstringit acutus, et pro certissimo morbi signo habetur.—Causa hujus in obscuro ponitur: An ad consensum illum referenda sit nervosum, sive ad hepar, quod forsan gravitate sua mediastinum claviculae infixum detrahit, parum constare videtur. Ad hoc tamen vix pertinere posse arbitror, cum in jecinoris schirro talem adeste dolorem nusquam inveniam; quo casu tamen jecur et mole et pondere augetur.

Si partem superiorem inflammatio occupat, hypochondrium et costae nothae in tumorem elevantur, nec decubitus in dextrum latus patiuntur omnino. Pulmo tunc in discrimen venit, et singultu, spiritu difficili, tussi frequentiore, agitur. Quum
verò

vero parti visceris cavae subest, haud tam praeceps periculum imminere videtur: Dolor et febris minus exercent; at fastidium cibi et sitis, et vomitus maxime urgent. Ubi male est, bilis evomitur, et, perventa forte ad ventriculum inflammatione, interdum singultus prope strangulat, symptoma gravissimum.

Corpus jam saepe luteo colore imbuitur; teste Hippocrate malum, praecipue ante diem febris septimum; majorem quippe morbi vehementiam ostendat, cum ad fel et ductus usque biliarios inflammatio subreperit; bilis ergo in duodenum liber exitus turbatur.

Delirium vel phrenitis plerumque mortem antecedit.—Et haec quidem acuti morbi signa sunt.

Cum autem sectores cadaverum vomicas intra hepar purulentas, caeteraque inflammationis signa, detexerint, quae nulla unquam acuta febris praegressa est, inflammatio hepatis exinde bifariam divisa fuit; nempe, in acutam illam, quae in externa membrana

membrana potissimum oritur, et cum proximo peritoneo communicatur; et in alteram magis obscuram vel chronicam, ut vocant, quae jecoris ipsius est.—Hanc clare depinxit Galenus, et post illum alii, quasi in venae portarum ramulis sitam, et ex visceris imbecillitate vel intemperie oriundam.

Ob nexum membranam inter et parenchyma arctissimum, atque vascula communia, fieri vix potest quin hae duae species saepe commisceantur, vel altera alteram excipiat. Exemplum praebet Lieutaud. Obs. 597. 704. Haec membranae inflammationem, qua partibus vicinis accresceret, et simul abscessum intus factum monstrat, illa autem alteram alteri supervenire posse testatur. Singulis ergo propria sejungere haud in promptu est; et multi adeo auctores utramque simplicem parum accurate, alii vix omnino, intellexisse videntur.

Chronicam autem inflammationem solam oriri ex Lietaud: Obs. 705, 6, 10, 15, 19, 22, 23, 37, 41.; ex Morgagni Ess. 36. §. 4. 17, et 25.; ex Bonet. lib. 3. §. 17. obs.

obf. 2. et seq. fatis patet; et, cum periculofiffimus morbus fit, attamen subdolus, qui nec arteriarum pulfum valde incitet, nec infignem dolorem creet, operam haud fore inutilem duxi, fi ex his auctoribus signa ejus praecipua traderem.

Dolor ergo et febris impetus haud in tantum intenduntur, vel etiam ipfum aegrum, et medicum parum attentum, fugiunt: At lentior morbus eft, dolor obfcurus cum gravitate quadam, et caloris interni fenfu. Cibi faftidium et fitis eft. Accedit corporis languor, et in vultu color quidam luteus vel subfuscus, quem in omnibus hepaticis fe reperiffe ait Galenus, quo abfente, gloriatur faepe fe detexiffe pleurae vel mufculorum tantum inflammationem five abfceffum, cujus alii fedem in jecore poffuiffent.

Alvus interea parum conftat; modo a-ftrieta, modo liquida eft et cruorem vel carnofum aliquid repraefentat. Ubi inveteravit malum, fuppuratione fenfim facta, venter

venter et crura pedesque intumescunt, aeger in tabem incidit, et lente consumitur.

Ad causas et diversos morbi exitus nunc transeundum.

C A P. II.

Inter causas inflammationis evidentes memorantur quaecunque partes quas attingunt, vehementer percellunt, stimulant; utpote acria cujuscunque generis, sint chemica sint mechanica, ignis, frigus, quicquid vulnerat, contundit, lacerat.

Id agunt fere omnes, ut arteriarum vim et actionem in parte aliqua adaugeant, et fluida illic majore impetu et copia dirigant, extremas arterias ad contrahendum circumcirca sollicitent; unde sanguis accumulatur, et vasa illa distendit, ad vibrandum usque fortius urget. Totum corpus tandem commovetur, rigor universus intenditur; dein cordis et arteriarum motu aucto, impetus in partem fit quam maximus; qua

vi si vasa constricta paulo post remittuntur, et, amota causa, aequa redit circulatio, morbus solvitur.

Hucusque ergo habemus quasi commune quoddam feminium : Interdum tamen certas partes ad hunc morbum quodammodo praedisponi, rationi videtur consentaneum. Si quae adeo inflammationem unquam subierunt, recidivam facilius patiuntur. Huiusmodi est forsitan ophthalmia ista et angina, quibus auxilium certissimum praestant ea medicamenta quae confirmant et restringunt. An ejusdem generis quoque rheumatismus chronicus acutioris morbi sequela? Inflammationem fuisse obscuram testari videtur felix usus vesicantium, hirudinum, et praecipue cucurbitulae, quibus materia ex propinquo ducitur, vascula turgida deplentur, et potestatem contrahendi recuperant.

Tale ergo vitium ab origine etiam partibus quibusdam insitum esse potest, quae, ut vulgo loquimur, quasi infra tonum caeteri corporis positaе, a causis levioribus af-

ficiuntur, vel ab aliis, quarum vis in totum aequae exercetur, primo morbum concipiunt.

Est ut credamus jecur hoc vitio saepius laborare previo, quo ad inflammationem facile concipiendam aptum natum est, cum extra causarum solitarum fere jactum collocetur. Contusiones equidem et vulnera ad hepar penetrare, calculi etiam, (qui in ipso jecore aliquando concrefcunt), vermes, et acria intus nata, in quocunque corpore occasionem morbo exhibere possunt. Inflammatio autem a causa parum manifesta vel a levi frigore oriunda, ad morbidam visceris conditionem non injuste refertur; quam eandem etiam ad icterum vel ad calculos biliares inclinare verosimile est; quorum origo ex secernentis glandulae vitio, et secretionis exinde imperfecta, ducitur.

Testantur saltem multae medicorum observationes ictero laborantes, in haepatitin a levioribus causis pronos esse; hepaticos autem in icterum, praesertim si accedant quies, concoctionis et aliarum functionum infirma

firma conditio, vel quodcunque bilis stagnationi favet. Verum enim vero ipsa inflammatio ad icterum creandum forsan multum conferre potest; quod de nephritide calculosa vehementius contendit Hoffmannus, 'quam non facile gigni,' ait, 'nisi praecefferit nephritis simplex inflammatoria vel purulenta in vasculosa et canaliculosa renum substantia, postquam urina extravasata et stagnans, vel pure commista, sensim dimittit terreas moleculas, a quorum coalitu tandem succrescunt calculi.'

Causae igitur duplices statuendae sunt; quarum aliae internum vitium creant augentve; aliae intra corpus natae, vel extrinsecus admotae, inflammationi ipsi praecipue occasionem praebent.

Imo, Obesi, ut inter omnes constat, huic inflammationi maxime obnoxii sunt; non exinde tamen quod 'vicina omnia viscera premat omentum ingens, vel quod oleum pingue in venas epiploicas receptum hepar inundet et obruet.' In
ani-

animalibus autem, quae multo cibo, multo fomno uti coguntur, nec exercitantur, jecur majus fit et mollius, et praeter rationem caeteri corporis immaniter aliquando augetur. In humanis itidem corporibus, quaecunque a nimia ingluvie et otio obesa fiunt, his jecur laxum turgescit, et in morbum citius conjicitur, pro argumento talem vitae rationem huic visceri imprimis nocere.

Potio meraca et intemperans pariter inimica est, et jecur, auctore Heberden, magis quam intestina vel ventriculum ipsum turbat. Hoc, ait, venenum specificum sibi homines quaesiverunt, remedium specificum adhuc ignorant.

Æstates fervidae aridaeque jecur miris modis afficiunt; bilis acerrimae, quae supra infraque erumpit, intestina torquet, profusionem cient; inflammationi adeo aptum reddunt, ut in hac tempestate epidemicum tale malum saepe observaverit Bianchi. ‘Hinc toties,’ dixit et V. Swieten, ‘post aestates fervidissimas, autumnali tempore oriuntur

untur febres biliosae, haepatitidem comitem habentes.'

2do, Quae potissimum causa inflammationem excitare valet, praeter vim externam et acria, frigus est, humano corpori saepe inimicissimum. Post sudorem ergo nationes frigidae, vel praesertim aqua gelida, aestuante corpore, imprudenter assumpta, in jecur ventriculo incumbens agit ex propinquo, vasa ejus circa sanguinem calore rarefactum subito constringit: Humorum circuitus interturbatur, dolor vehemens ac tensio est. 'Vidi aliquoties,' ait V. Swieten, 'ab hac causa et haepatitidem et pertinacem admodum icterum natos fuisse.'

Multum simul confert ad faciendum vel augendum morbum, illa corporis conditio quam diathesin phlogisticam vocant, vel nimia vis contrahendi, qua partis affectio in totum citius propagatur.

Quinetiam, in plenis corporibus, inflammatio major esse debet, cum a sanguinis transitu per aliquam partem impedito, caeterae laborent, et renitantur, unde in imbecillio-

cilliolem fortior impetus. Raro enim quisquam non aliquam partem corporis imbecillam habet. His autem concurrentibus, promptissime morbum oriri et vehementissimum necesse est.

Nata igitur inflammatio ab his causis evidenter, obscurioribus solvitur, vel illibata partis sanitate et integra structura, cum natura ipsa viribus suis conditionem morbidam amovere valuit. Solvitur autem quae jecur male habet, evacuatione facta, varia, ut quibusdam placet, pro diversa morbi sede; diarrhoea nempe biliosa sanguine commixta, at sine dolore vel tenesmo, ne dicam sudores, et urinam in qua multum desidit; alias fluxu haemorrhoidum, vel sanguine a nare dextro profuso.

Aliter, si causa irritans pertinacius inhaerit, si febris impetus vehementior fuerit, nec medicina debitum attulit auxilium, res ad suppurationem venit, unde vasa aperta materiam, qua antea tumescerent, sub nova puris forma deponunt. Magis in aliam opinionem inclinant multi autores, persuas-

persuadentque sibi pus non statim secretum effluere, at potius a fero effuso, et intra ulcus stagnante, tenuioribus partibus diffatis vel absorptis, deponi.

Ex horum experimentis patet, a fero multo quod desidit, parva mole, nec calore modico, nec brevi temporis spatio, separari; Pus cito, et tanta interdum copia, a largis vel multis simul ulceribus, erumpit, quantum vix totum sanguinis ferum potuisset suppeditare.

Pus inflammationis usque progenies est, nec a fero alicubi intra corpus stagnante, in calore humano conflari videtur. Vulnus idem monstrat ex quo recente primo exit sanguis: Dein tenuius hoc serum varie crassum et coloratum ad tres dies interdum effluit; at hinc pus manifesto non fit, neque, donec inflammatio supervenerit, cum dolore, tumore, et rubore, unquam exit humor iste crassior, albidior, glutinosiorque, et sanguine et fero.

Pro diversa ulceris conditione, ora materiam fundentia diversam effundunt, san-

em,

em, ichorem, fordes, &c. quae omnes in pus genuinum externis medicamentis cito nonnunquam revocantur. Suppuratio in glandulis facta plerumque taediosa est et periculi plena, mala materies exit; quod in jecore etiam obtinet, ni pars tantum exterior abscesserit; *Hip. aph. § 7. 45.*

Si intra tempus solitum morbus ad solutionem parum spectat, scire licet instare suppurationem. Primo partis tensio paululum remittitur, dolor ab acuto gravior fit et pulsans, horrores vagi sine certo ordine ingruunt. Facto pure, dolor et febris impetus sedatur; gravitatem ejus partis sentit aeger, et, si in latus sanum decubuit, onerari id ex pondere aliquo videtur. Moxque febricula urgetur vespertina, et longe fit imbecillior, id quod ex pulsu parvo, frequente, languido, crebraque animi defecatione, cognoscitur. Quod, si ne rupta quidem vomica, vel pure extrinsecus emissio, febris quievit, aut quamvis quieverit, tamen repetit: Item si sitis est, si cibi fastidium, si venter liquidus, periculum certum instat.

Puris

Puris in jecinore sedes non eadem est: Ea vero suppuratio maxime tolerabilis, quae in exteriorem partem fertur et acuitur: Et, cum materiae exitus arte interdum dandus est, curare oportet ne pro abscessu fel tumens pungatur, in quem errorem gravissimum nonnulli inciderunt. Tandem solers PETIT utriusque tumoris naturam detexit, quomodo alter ab altero dignoscatur ostendit.

Ubi fel tumet, nec dolor acutus, nec illa pulsatio sequitur. Horror et sudores haud similiter ingruunt. Color etiam eum morbum detegit, maxime oculorum, in quibus, quod album esse debet, fit luteum. Tumor aequalis et circumscriptus est, infraque costas nothas, sub recto musculo, locum tenet, nec ut abscessus media sui parte fluctuat. Quin et abscessus inaequalis est, durus, et incertam sedem obtinet; supraque cutis fere oedema oritur.

Post inflammationem acutam et suppurationis factae signa, abscessum deprehendere in promptu erit. In longiore autem morbo, ubi suppuratio in jecinore lente fit, do-

lorque modo finitur, modo intenditur, ubi praecordia dura sunt et tument, res magis in dubio ponitur. Siquis adhuc haeret incertus, necessaria vero opera scalpelli est, cautius agat, cutim primo et musculos incidat, donec ad tunicam ipsam pervenerit. Deinde, ut res postulat, vitetur fel, five pus aperiatur.

Suppuratio, cava in parte facta, plus periculi habet: Vel febris hectica aegrum cito opprimit; vel materia stagnans et acris totum hepar lente consumit; interdum in abdominis effusa cavum exedit intestina, rectum praesertim, cum gravitate sua, in sacculum a peritoneo factum, inter rectum et vesicam decidat. Plerumque autem per ventriculum aut intestina rectam sibi viam patefacit, alvo demum vomitue eruptura, cum partes proximae a praegressa inflammatione hepatis undique adhaeserint. Interdum per ductus biliosos, quod tutissimum, in duodenum emittitur. Nec defunt exempla ubi vomica septo medio inhaesit, et pus inde intra pulmones, tussi evocandum,

dum, penetravit. Rem nonnulli in dubium vocant, et pus in pulmone factum esse ab inflammatione illic simul orta potius credunt, quod ita aliquando evenisse non negandum est; sic haepatitis etiam sputo flavo, ut pneumonia solet, nonnunquam solvitur. Ab autoribus tamen satis patet, cadaverum sectiones hoc loco factae monstrant, viam in quibusdam per diaphragma et pulmonem erodi, qua pus vel in thoracis cavitatem, vel in bronchia, effunditur, ea interdum copia, ut miserum strangulet, mortemque subitam inferat.

Si morbus vehemens urget, fieri potest ut in gangraenam vel sphacelum desinat. Perraro autem eo pergit haec inflammatio ut sic lethalis fiat. Materiam postea effusam degenerare posse, et pro putrido esse fermento, scriptores plerique voluerunt.

Chronica inflammatio, quamvis minore tumultu, ad eosdem exitus vergit; quin et easdem etiam causas agnoscit: Aliae adhuc memorari possunt, quae internum jecur laedunt, et sanguinem in vena portarum evidentius

dentius accumulanti. Cerebrum a fracto cranio laesum primo enumerare licet, quo casu jecur in mirum consensum trahitur, et bilis semper evomitur. Dolor vel gravitatis sensus et tumor quidam hypochondriis plerumque subest: Hinc autem largos intus abscessus fieri et icterum multi mirati sunt, cum nulla febris acuta praecessisset.

A febre intermittente vel remittente, ubi extremae partes undique constringuntur, sanguis magis ad interiores fertur, et venam portarum praecipue replet, hanc inflammationem, cum dolore quodam, et dextri hypochondrii tensione, oriri notissimum est: Sequitur saepe abscessus, schirrus, icterus.

Idem, ob haemorrhoidas suppressas, interdum usu venit, in malo etiam hypochondriaco, cujus originem a sanguine intra abdomen congesto ducimus.

Hanc potius inflammationis speciem subsequi videtur schirrus jecinoris; quando sanguine turgescat illud viscus, effundatque in vasorum interstitia materiam, quae postea organizatae speciem induit, et molem ejus auget.

auget. Talis in caeteris inflammationibus effusa materies fundamentum praebet, quo crescat nova caro, et saepe circa hepar praesto fuit in iis corporibus, ubi schirrum, hydrope etiam conjunctum, sectores invenerunt.

Nescio an ad inflammationem quandam referrem simile fere jecinoris vitium, cum ex venis, sanguine praeter modum distentis, tumescat.

Aliae corporis partes, lenta vi distractae, mole semper et pondere crescunt. Vesicae, ob retentam urinam tument, nova materies apponitur, et tunicae multo crassiores fiunt. In rachitide etiam, struma, caeterisque cachexiis, sanguis a causis parum notis magna copia in jecur defertur, cui novum, a tali distensione accedit, at morbosum incrementum. Immo, in tantam magnitudinem cum sola anxietate et gravitatis sensu interdum excrescit, ut libras 30 vel 40 pendeat, et totum abdomen repleat.

Neque huc referenda sunt tubercula illa quae in hepate nonnunquam oriuntur,
aeque

aeque ac in pulmonibus, mulierumque mammis, et a malo corporis habitu pendere videntur, quo ex levi injuria harum partium vasa ad novam actionem excitantur, et alienae materiae nodos quosdam generant, vel carneae, vel carne durioris, cretae, et fere osseae. Haec postea, turbato sanguinis circuitu, causam dant inflammationi, obscurae quidem, si internam sedem habent; at, si exteriorem partem occupant, saepe acutissimae.

C A P. III.

Expeditis jam causis et vario morbi eventu, restat denique dicendum quomodo ad finem perducendus est citum et tutissimum.

Primo igitur, ad febris impetum minuendum, sanguinem mittere optimum est; quod remedium, antiquitati ultimae non ignotum, per omne dein seculum, in omni
fere

fere inflammationis genere, auxilium extitit praesentissimum.

Parum interesse videtur (quamvis in his antiqui multum posuerunt) quae aetas sit, quod in corpore intus geratur, vel quo morbi die sanguis ducatur. Prudentis autem medici est non annos numerare, nec conceptionem solam videre, sed potius quid vires ferant aestimare, quid morbus desideret.

Mitti vero is debet e dextro brachio, pleno flumine, nec modica copia; nec vice simplici, si febris vehemens est. Plerique enim alteram facilius quam primam missionem ferunt.

Raro quidem hac perstare curatione eoque oportet, ac in lateris dolore, cum non tam praeceps periculum instet, nec totum corpus aeque perturbetur. Omissa vero tempestiva sanguinis missione, timor est ne lente fiat interna suppuratio, vel suboriatur postea schirrus, aut horrenda mala chronica, quae aegrum misere absumunt, curationem vix unquam admittunt.

Si ex vena sanguinem mitti vires non patiuntur, et dolor levare debet, praestat hypochondrio cucurbitulas admove, quae sanguinis profusionem a parte laesa avertant, quam exhauriri ad confirmandam valetudinem praecipue confert.

Vel, ubi febris quievit, statim epispasticum superimponere utile est, quod similiter materiam ex parte demit, et aliud praeterea opus agit, spasmum internum solvendo, cujus rationem parum novimus, an vi fiat propria, an lege quadam mira naturae, quam interpres Hippocrates tradidit (aph. 46 § 2.) Idem efficit erysipelas circa hypochondria obortum.

De eo autem, quomodo in corpus agat, posthabita quaestione, satis constat, medicinam istam a doctissimorum virorum experientia comprobari.

Nec est omnino ut timeamus nimiam ejus irritationem, utpote cito evanidam, et praesertim cum in primum mali fontem et originem agat, et partem in integrum restituat. Sic alias saepe inflammationes secat, et hepaticam certo levat, vix tam integre tollit,

tollit, quin alia medicamenta ad curationem perficiendam postulentur.

Fomenta etiam calida, quantum epispastici vel aliis auxiliis non interveniant, multum conferunt ad digerendum id quod hypochondrium intus onerat. Pari ratione a lotionibus, mediocriter calentibus, hepar juvatur.

Alvum ducentia, in omni inflammatione utilia, hic maxime ad vim febris compefcendam semper profuerunt. Materiam ex propinquo derivant, ab arteriis nempe mesentericis et caeliacis, quae sanguinem ad hepar mittunt; cujus cursu impedito plenae tument. Cichorei, taraxaci, intybae succos, multis antiqui laudibus efferunt, utpote qui corpus refrigerent, obstructa aperiant, atram bilem solvant. Recentior observatio tantam utilitatem non agnoscit; plantaeque hae sunt amari imprimis fucci et acris. Remedia adfunt potiora tamarindorum fructus, et sales neutri, praesertim tartarus vitriolatus et solubilis, cremor tartari, &c. qui omnes jecori amicissimi materiam im-

D

pactam

pactam optime abstrahunt. Chronicae ergo inflammationis curatio fere tota in his consistere videtur. Tamen, ne hic forsan a sanguinis missione semper abstinendum. Sanguis enim missus, ut mihi semel videre contigit, aegrum ab imminente morte eripuit, cum pulsus debilis et intermittens multo diversum fore eventum suasisset.

Inierunt plerique alterum consilium, interponantque purgantibus ea quae febris regressum praecavere, et motus enormes componere possint. Potiones dant ad id efficaces, puram aquam limonum succo mistam, vel decoctum hordei cum melle et nitro. Utile est julapium salinum, cui tartari emetici aliquantum adjicere licet. His cutis arida et constricta fere madescit, sanguinis circulatio magis aequabilis et temperata fit.

Plenum provocare sudorem quibusdam utile visum est; ad exteriores enim partes si materia revocatur, internae simul levantur. A camphora cum C. cervi spiritu libere assumptis, ut sudore totus diffunderet, aegrum

aegrum languentem erigi, solvi cito morbum novi.

Incertioris usus emetica sunt. Internas inflammationes nuper quidam solo vomitu praecidere, et fausto, ut videtur, successu, tentarunt, nec in lateris dolore acerbissimo abstinuerunt. Alii in jecinoris morbo vomitum tanquam inutilem et periculosum coarguunt, quod jecur nimium agitet et exasperet. Hoc tamen modo Hippocrates, multis ante seculis, acutas jecinoris inflammationes curavit. “ Si simul strangulatio
“ urget, vomere cogendus est. Dein vesti-
“ mentis obtegens, fac ut ingens prorumpat
“ fudor. Et siquid bilis vel petuitae evo-
“ muerit, idem post horas quatuor repe-
“ tere oportet; profuturum enim est.”

Constat praeterea, dolorem et tumorem hepatis, cum incipiente schirro, a vomitu repetito interdum tolli posse.

In calidis regionibus, ubi morbus vehementissimus; et inflammatio semel orta, per totum hepar cito fertur, aliam instituerunt medici curationem. Primo, ut tradit Lind
sanguinis

sanguinis missione, febris impetum compeſcunt; dejectionem poſtea medicamentis moluntur, vel alvum lotionibus ducunt; et tandem ad mercurium ſe conferunt, remedium certiffimum, quo lenis ſalivæ fluxus ad dies 15 vel 20 movetur.

Partes infirmis proximas ſedulo inungunt; calomelas vel pill. mercuriales ſimul exhibent. Sic ſuppuratio præcavetur, ex qua ſubita mors fere opprimit. Materia enim cito putreſcit, totum jecur favi inſtar tumet, et corrumpitur.

Apud nos etiam, poſt acutum morbum, quando dolor cum tumore et febricula ſolum remanebant, idem remedium maxime profeciſſe compertum habemus.

Curioſa de aegri diæta et aliis externis obſervatio vix neceſſaria eſt, nempe, ut cibus et potus ex leviffima materia dentur; ut in amplo conclavi teneatur, quo multum et purum aërem trahere poſſit, ut ne multis veſtimentis ſtraguletur; ut omnis vehementior motus et corporis et animi vitetur. Si rectam rationem vel naturam ducem ſequimur,

quimur, quae aegros plerumque sibi convenientia expetere docet, aliquid gravius errandi non est locus.

Magna cura cavendum est, ne quid maneat morboſi, cum multa mala chronica a neglecta, vel non integre curata, haepatitide originem ducant.

Ergo, ubi aliquis convaluit, purgatio bis terve adhibenda est, fricationibus utendum in extremis partibus; et, si jecur imbecillum fuerit, bene se exerceat, vel corpus medicamentis et balneo confirmet. In primis autem, subitas caloris et frigoris vicissitudines evitare oportet.

F I N I S.

omnium, quae ad nos pertinet, sibi con-
 sideranda exhibere docet, aliquid gravius
 certum non est.

Magna cura cavendum est, ne quid ma-
 le et inordinat, cum multa mala chronica
 affecta, vel non integre curata, hepatidis
 originem ducant.

Itaque ubi aliqua curantur, purgatio bis
 et re adhibenda est, stercoribus utitur
 medicamentis purgantibus; et si jam inordinat
 fuerit, bene se habent, vel corpus inordi-
 natum et hinc confusum. In primis
 autem, subitum coloris et sanguinis vitium
 non curare oportet.

FINIS